

30.10.2023

Asia/22

§ 648

Valtuutettujen Oona Hagman ja Mari Holopainen toivomusponnet määrärahan varaamisesta nuorten aloitteiden toteuttamiseen

HEL 2023-005749 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 2.11.2022 ja 26.4.2023 hyväksymien toivomusponnien johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnien ehdottajille sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnien ehdottajat

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään nuorten aloitteita 2.11.2022 ja 26.4.2023 kaupunginvaltuusto on hyväksynyt seuraavat toivomusponnet:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää selvittämään mahdollisuutta korvamerkitä nuorten aloitteille jatkossa osa kaupungin budjetista aloitteiden toteuttamiseksi." (Oona Hagman)

"Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta varata erillinen määräraha nuoren aloitteiden toteuttamiseksi. Tällä hetkellä harva nuorten aloite toteutuu, koska niille ei ole varattu määrärahaa." (Mari Holopainen)

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on toivomusponnien johdosta antamissaan lausunnoissa katsonut, ettei erillisen määrärahan irrottaminen

nuorten aloitteita varten ole mielekästä. Aloitteessa ehdotetun asian toteuttaminen vaatii määrärahojen lisäksi vastuutahon kaupungin organisaatiossa, ja joskus myös useiden toimijoiden yhteistyötä. Nuorten aloitteilla voidaan paremmin parantaa kaupungin toimintatapoja tai palveluja, jos niiden sisältöä ei rajata erillisin määrärahoihin, vaan ne voivat suoraan vaikuttaa kaupungin kehittämiseen.

Nuorille on Helsingissä useita erilaisia vaikuttamisen kanavia, joista aloitekanava on yksi. Nuorten ehdotuksia ja aloitteita toteutetaan myös esimerkiksi Nuorten budjetin ja OmaStadin rahoituksella. Osallistuvan budjetoinnin prosessien etuna on alueellisuus: ne on suunniteltu niin, että nuoria tavoitetaan mahdollisimman laajasti ja hankkeita toteutetaan joka puolella kaupunkia.

Nuorten budjetti on nuorisopalvelujen osallistuva budjetointi, joka tavoittaa vuosittain yli 10 000 helsinkiläistä nuorta. Sen kautta nuoret pääsevät vaikuttamaan suoraan nuorisopalvelujen resurssien käyttöön. Nuorten budjetissa kerätään laajasti tietoa nuorten ajatuksista ja toiveista, kehitetään ehdotuksia yhdessä työpajoissa, äänestetään kouluissa ja neuvotellaan rahankäytöstä. Nuoret pääsevät myös itse mukaan hankkeiden toteutukseen. Nuorten budjetin kautta toteutetaan vuosittain noin 50–80 hanketta.

Nuorten aloitteita on mahdollista toteuttaa myös kaupungin yhteisen osallistuvan budjetoinnin OmaStadin kautta, jossa kaupunkilaisten ideoiden toteuttamiseen on varattu 8,8 miljoonaa euroa. Nuorten budjetin työpajoissa tuetaan nuoria edistämään ehdotuksiaan myös OmaStadin kautta. Tällaisia ovat esimerkiksi sellaiset ideat, jotka eivät ole nuorisopalvelujen toteutettavissa tai joihin tarvitaan enemmän määrärahoja.

Osallistuvan budjetoinnin lisäksi nuorten ryhmät voivat hakea kaupungilta Sponssi-projektiavustusta. Avustusta voi saada toimintaan, jota nuoret itse suunnittelevat ja toteuttavat.

Aloitejärjestelmän merkitys osana nuorten vaikuttamisen kokonaisuutta on siinä, että sitä kautta nuorten on mahdollista tuoda matalalla kynnyksellä tärkeinä pitämiään asioita päättäjien tietoon ja keskusteluun. Aloitteet koskevat usein sellaisia asioita ja ilmiöitä, joiden toteuttaminen vaatii laajempaa keskustelua kaupungin palveluissa ja päätöksenteossa.

Kaupunginvaltuusto on 13.9.2023 hyväksynyt nuorten aloitejärjestelmän uudistuksen, jonka myötä aloitteiden käsittely siirtyy toimialalautakuntiin. Uudistuksen tavoitteena on sujuvoittaa ja nopeuttaa aloitteiden käsittelyä ja vahvistaa niiden vaikuttavuutta. Kun aloitteiden käsittely siirtyy lähemmäs toimivaltaisia päättäjiä, vastauksissa on helpompi ot-

taa suoraan kantaa siihen, toteutetaanko aloitteessa ehdotettu asia vai ei.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on lausunnossaan ehdottanut, että aloitteiden etenemistä pitäisi pystyä seuraamaan julkisesti samaan tapaan kuin Nuorten budjetin hankkeiden etenemistä. Näin olisi mahdollista saada tietoa siitä, kuinka moni aloitteista toteutuu tai jää toteutumatta ja kuinka paljon rahaa aloitteisiin on käytetty.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan kaupunkiyhteinen lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmä vastaa nuorten aloitepalvelun seurannasta ja kehittämisestä. Aloitteiden käsittelyyn ja vaikuttavuuteen kiinnitetään edelleen huomiota.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponsien ehdottajat

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 05.09.2023 § 124

HEL 2023-005749 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, ettei erillisen määrärahan irtottaminen nuorten aloitteita varten ole mielekästä. Nuorten aloitteen sisällön toteuttaminen vaatii vastuutahon kaupungin organisaatiossa määrärahojen lisäksi. Nuorten aloitteilla voidaan paremmin parantaa käytäntöjä, jos niiden sisältöä ei rajata erillisin määrärahoihin, vaan ne voivat suoraan vaikuttaa kaupungin toimintojen kehittämiseen.

Nuorille on Helsingissä useita erilaisia vaikuttamisen kanavia, joista aloitekanava on yksi.

Nuorten ehdotuksia ja aloitteita toteutetaan tällä hetkellä kaupungissa esimerkiksi Nuorten budjetin ja OmaStadin rahoituksella.

Nuorisopalveluiden osallistuva budjetointi Nuorten budjetti tavoittaa vuosittain yli 10 000 helsinkiläistä nuorta. Nuorten budjetin kautta nuoret pääsevät vaikuttamaan suoraan nuorisopalveluiden resurssien käyttöön. Nuorten budjetissa kerätään laajasti tietoa nuorten ajatuksista ja toiveista, kehitetään ehdotuksia yhdessä työpajoissa, äänestetään kouluissa ja neuvotellaan rahankäytöstä. Nuoret pääsevät myös itse mukaan hankkeiden toteutukseen. Nuorten budjetin kautta toteutetaan vuosittain noin 50–80 nuorten ideoimaa hanketta.

Nuorten aloitteita on mahdollista toteuttaa myös kaupungin yhteisen osallistuvan budjetoinnin OmaStadin kautta, jossa kaupunkilaisten ideoiden toteuttamiseen on varattu 8,8 miljoonaa euroa. Nuorten budjetin työpajoissa tuetaan nuoria edistämään ehdotuksiaan myös OmaStadin kautta. Tällaisia ovat esimerkiksi sellaiset ideat, jotka eivät ole nuorisopalveluiden toteutettavissa tai joihin tarvitaan isompi budjetti. OmaStadin kahdella ensimmäisellä kierroksella on toteutunut useita nuorten ehdottamia hankkeita, esimerkiksi trampoliineja yleisiin puistoihin sekä LGBTQ+ -seminaareja peruskouluihin.

Osallistuvan budjetoinnin prosessien etuna on alueellisuus: prosessit on suunniteltu siten, että nuoria tavoitetaan mahdollisimman laajasti ja hankkeita toteutetaan joka puolella kaupunkia.

Nuorten ryhmät voivat myös hakea nuorten ryhmien projektiavustusta (Sponssi). Avustusta voi saada toimintaan, jota nuoret itse suunnittelevat ja toteuttavat.

Aloitekanavan merkitys osana nuorten vaikuttamiskanavien kokonaisuutta on siinä, että sitä kautta nuorten on mahdollista tuoda matalalla kynnyksellä tärkeitä pitämiään asioita päättäjien tietoon ja keskusteluun. Aloitteet koskevat usein sellaisia asioita ja ilmiöitä, joiden toteut-

30.10.2023

taminen vaatii laajempaa keskustelua kaupungin palveluissa ja päätöksenteossa.

Aloitejärjestelmän kehittämistyön tuloksena yhtenä vaihtoehtona on noussut esiin, että jatkossa nuorten aloitteet käsiteltäisiin kaupunginhallituksen sijaan siinä toimialalautakunnassa tai johtokunnassa, jonka toimivaltaan, tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetyt toimenpiteet kuuluisivat. Tavoitteena on sujuvoittaa ja nopeuttaa nuorten aloitteiden käsittelyä sekä vahvistaa niiden vaikuttavuutta.

Nuorten aloitteiden käsittelyyn ja vaikuttavuuteen tulee edelleen kiinnittää huomiota. Lautakunta ehdottaa, että nuorten aloitteiden etenemistä pystyisi seuraamaan julkisesti esimerkiksi samaan tapaan kuin nuorten budjetin alaisten hankkeiden etenemistä. Näin olisi mahdollista saada tietoa siitä, kuinka moni aloitteista toteutuu tai jää toteutumatta ja kuinka paljon rahaa aloitteisiin on käytetty. Lisäksi on tärkeää, että nuoret pääsevät lisäksi viemään eteenpäin konkreettisia muutoksia esimerkiksi osallistuvan budjetoinnin kautta.

Käsittely

05.09.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Nina Miettinen: Esitän seuraavaa lisäystä viimeisen kappaleen (11) ensimmäisen lauseen perään:

Lautakunta ehdottaa, että nuorten aloitteiden etenemistä pystyisi seuraamaan julkisesti esimerkiksi samaan tapaan kuin nuorten budjetin alaisten hankkeiden etenemistä. Näin olisi mahdollista saada tietoa siitä, kuinka moni aloitteista toteutuu tai jää toteutumatta ja kuinka paljon rahaa aloitteisiin on käytetty.

Kannattaja: Hilikka Ahde

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta hyväksyi Nina Miettisen vastaehdotuksen yksimielisesti.

22.08.2023 Pöydälle

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Ella Tanskanen, suunnittelija, puhelin: 09 310 89091
ella.tanskanen(a)hel.fi